

Kilonpuiston lastentalon kestävän kehityksen ohjelma

Sisältö

1	Johdanto.....	2
2	Kilonpuiston lastentalon kestävän kehityksen työn organisointi ja osallistaminen	3
3	Lähtötilanteen kartoitus ja toteutus	4
3.1	Yhteenveto organisaation tilanteesta kestävän kehityksen kartoituksen pohjalta	4
3.2	Yhteenveto kestävän kehityksen kartoituksesta/ Kilonpuiston lastentalo	8
3.2.1	Kartoituksen tulokset	8
3.2.2	Johtopäätökset ja kehittämisideat	8
3.2.3	Toimenpiteet	8
4	Kestävän kehityksen ohjelma.....	9
5	Loppukartoitus ja arviointi	11
5.1	Loppukartoitus.....	11
5.2	Arviointi.....	11

Liitteet

1 Johdanto

Kilonpuiston lastentalo kuuluu Espoon kaupungin Sivistystoimeen (SITO) ja Espoon Suomenkielisen varhaiskasvatuksen toimialaan (SUVA). Sivistystoimen organisaatioon kuuluvat suomenkielinen opetus (SUKO), suomenkielinen varhaiskasvatus (SUVA), Svenska Rum sekä kulttuuri- ja nuorisopalvelut.

Kilonpuiston lastentalossa toimii kolme 3-5 -vuotiaiden lasten lapsiryhmää: Ilvekset, Nallet ja Lumikot, avoin päiväkotikoti Onnenpesä sekä avoimessa toimiva luontokerho Metsän aarteiden etsijät. Yhteistyössä kanssamme toimii Blue Service ruokahuollon toimijana ja siivoustoimi.

Tämä kestävä kehityksen ohjelma on osa Kilonpuiston lastentalon ympäristökasvatussuunnitelmaa. Teemme systemaattisesti kestävä kehityksen työtä omassa yksikössämme uusien työvälineiden avulla.

2 Kilonpuiston lastentalon kestävän kehityksen työn organisointi ja osallistaminen

Kilonpuiston lastentalossa toimii kolme 3-5 -vuotiaiden lasten lapsiryhmää ja avoin päiväkotitoiminta. Lapsiryhmissä ja avoimessa päiväkodissa toiminnasta vastaavat kasvatusvastuulliset aikuiset. Jokaisessa lapsiryhmässä on kolme varhaiskasvattajaa; lastentarhanopettajia ja lastenhoitajia on yhteensä yhdeksän. Tiimeissä lastentarhanopettajalla on pedagoginen vastuu toiminnasta. Avoimessa päiväkodissa toiminnasta vastaavat lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja. Päiväkodissamme työskentelee Blue Servicen keittiötyöntekijä, kiinteistöhuoltomies ja siivoustoimen siivooja yhteistyössä meidän kanssamme. Me noudatamme Espoon vasua ja kehitämme toimintaamme vasun mukaisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Kilonpuiston lastentalossa olemme järjestäneet toiminnan suunnittelu- ja arviointi rakenteet niin, että joka viikko kaikilla tiimeillä on oma tiimipalaveri, yksikön viikkopalaveri on joka tiistai ja erikseen sovitusti pidämme työkoulutusiltoja lukuvuoden aikana. Keväällä pidämme arviointi- ja tyhy-päivän ja syksyllä suunnittelu- ja tyhy-päivän yhteistyömme tueksi. Pedagogisen varhaiskasvatustyön tukena toimivat pedagogiset työryhmät vuosittain. Pedagogisiin työryhmiin osallistuvat tiimien opettajat. Tiimien viikkopalavereissa on kaikilla tiimeillä sama asiarunko johon kuuluu työn arviointia ja suunnittelua ja erikseen kestävän kehityksen työn arviointiosuus. Varhaiskasvattajat pitävät yllä keskustelua toiminnan sisältöjen avulla kestävän elämäntavan tavoista toimia ja kehittää niitä edelleen. Jokaisessa tiimissä on nimetty ekotukihenkilö. Ekotukihenkilö on keke-vastaava tiimissä. Meidän ekotukihenkilömme ovat tehneet tutustumismatkan Laaksolahden päiväkotiin. Siellä he saivat kuulla, kuinka Vihreä lippu toimii päiväkodin arjessa. Meillä jokaisella on vastuu kestävän kehityksen huomioimisessa ja edelleen kehittämisessä pienin askelin ja iloisin mielin Espoon vasun hengessä.

Avoimessa päiväkodissa lastentarhanopettaja opiskelee ympäristökasvattajaksi ja toimii systemaattisesti yhteisen hyvän eteen omalla foorumillaan. Hän on tehnyt mm. ympäristökasvatussuunnitelman luontokerholle. Luontokerho Metsän aarteiden etsijät on suunniteltu aloittavaksi meillä heti kun mahdollista.

Avoimessa päiväkodissa on toiminut syksystä 2014 alkaen Suomen kielen kerho. Kielikerho on Espoon työväenopiston koulutusta ja toiminnallinen eli kielen oppiminen sidotaan arkipäivän asioihin ja tapahtumiin. Kielikerhoon osallistuvan vanhemman mukana oleva lapsi on myös läsnä kerhossa.

Me olemme aloittamassa keke-raadin toimintaa. Tutustumismatka Laaksolahteen on tehty ja sieltä on saatu hyvää tietoa ja ideoita toimintaan. Meillä on tulossa ensimmäinen yhteinen ekotukihenkilöistä koostuva työryhmä, jossa mietimme uusia käytäntöjä ja toimintamalleja meidän arkeemme. Tarkoituksemme on ottaa lapsia mukaan raatiin ja osallistaa heitä aktiivisesti toimimaan yhdessä aikuisten kanssa. Vahvistamme näin lasten ymmärrystä ja osallisuutta ympäristökasvatuksessa.

Päivähoitoyksikössämme toimii vanhempaintoimikunta. He ovat järjestäneet päiväkodin tiloissa lapsille ja vanhemmille suunnattua yhteistä toimintaa mm. pipari- ja korttitalkoot ja ystävänpäivän tapahtuman. Vanhempaintoimikunta toimii yhden isän johdolla ja heillä on oma suljettu

Facebook-ryhmä. Tämän uuden vanhempaintoimikunnan kanssa pidimme syksyllä 2014 yhteisen kokouksen, jossa sovimme mm. tilojen käytöstä. Keväällä 2015 on tarkoitus pitää yhteinen kokous tulevista tapahtumista.

Me noudatamme KEKE PÄIVÄKODISSA kestävä kehityksen opasta ja olemme tehneet ensimmäisen kartoituksen omasta toiminnastamme sen lomakkeiden avulla keväällä 2014. Lapsiryhmissä kasvatusvastuullinen henkilökunta kirjaa oman tiimin ryhmävasuun keke-asioita oman tiimin lasten ja aikuisten näkökulmasta. Tiimit ovat eri vaiheissa ja heillä korostuu asioita myös oman tiimin toiminnasta käsin. Kaikki se, mikä on yhteistä, kuuluu kaikille. Yhteinen keke kehittämisen kohde Lapsen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen on sovittu arviointipäivässä 23.5.2014. Olemme sopineet, että ko. tavoite jatkuu edelleen.

Jokaisella tiimillä on sovittu omat tavat toimia kehittämistyön osalta. Teemme yhteistyötä Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran kanssa. Yhteistyö on alkuvaiheessa, ja saamme konkreettista kirjattavaa jatkossa. Meidän yksikössämme korostuu eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja heidän vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö. Olemme saaneet uuden yhteistyökumppanin somalikulttuuritulkista.

Halu toimia paremman ympäristön puolesta on jokaisen vastuulla. Varhaiskasvattajan vastuulla on tiedostaa oma asenne, arvot ja toimintamalli, koska aikuinen on malli lapsille.

3 Lähtötilanteen kartoitus ja toteutus

Keväällä 2014 yksikössäni toteutettiin KEKE PÄIVÄKODISSA oppaan keke-kartoitus. Lapsiryhmät saivat keke-kartoituslomakkeet käyttöönsä. Jokainen tiimi arvioi omaa tilaansa, ja minä kokosin materiaalin. Arviointi- ja työpäivässä 23.5 kerroin kartoituksen koonnin kaikille.

Tiimit ovat eri vaiheissa, joten jokainen tiimi omalta kohdaltaan valitsee itselleen kehittämiskohteen. Me yhdessä sovimme keke-kehittämiskohteen teemaksi Lapsen kulttuuri-identiteetin vahvistamisen. Meillä on paljon eri kieli- ja kulttuuritaustaisia lapsia päivähoidossa, joten teema vaatii aktiivista keskustelua sekä toiminnan kehittämistä muistaen suomalaiset lapset ja meidän oman kulttuurimme. Lapsiryhmien kasvatusvastuulliset kirjaavat kehittämiskohteet omiin ryhmävasuihinsa ja työstävät vasunmukaisesti "snadein stepein" sovittuja asioita.

3.1 Yhteenveto organisaation tilanteesta kestävä kehityksen kartoituksen pohjalta

keke-päiväkodissa www.4v.fi/kekepaivakodissa : kartoituslomakkeet. Yhteenveto paperisena minulla.

Kokosin yksikköni tilanteen Syklin lomakkeelle, alla.

Kestävän kehityksen kartoitus/Kilonpuiston lastentalo

	Nykytilanne	Kehittämisehdotus
Energiankulutus <ul style="list-style-type: none"> - miten energiankulutusta yksikössä seurataan? Mikä olisi hyvä tapa seurata? - säästetäänkö energiaa järjestelmällisesti – miten? 	<p>Kiinteistö huollolla on käytössä seuranta tiedot. Huoltomies toimittaa tiedon päiväkodin johtajalle.</p> <p>Lämmönsäätö hoituu kiinteistöhoitajan kautta, ohjeen mukaiset säädöt huonekohtaisissa termostaateissa. Tarvittaessa tuuletus ryhmätiloissa. Yleensä ruokailun jälkeen. Sammutamme valot kun emme ole paikalla. Sähkölaitteista sammutamme virrat kun emme tarvitse laitetta. Pesemme pyykkikoneessa vain täysiä koneellisia. Käytämme termoskannua kahvitauoilla.</p>	<p>Muistamme käyttää tilakohtaisia termostaatteja. Ilmastoinnin lisäksi vain tarvittaessa ikkunoista tuuletus.</p> <p>Valot. Valojen sammuttaminen aina kun ne ovat tarpeettomat tai tilassa ei ole ihmisiä.</p>
Vedenkulutus <ul style="list-style-type: none"> - miten kulutusta seurataan? Miten toivoisit seurattavan? - säästetäänkö vettä järjestelmällisesti – miten? 	<p>emme seuraa kulutusta</p> <p>Päiväkodissamme on uimaallas. Käytämme sitä lämpimän kauden aikana.</p> <p>Kasvattajat ohjaavat lapsia käsienpesussa. Vanhemmat ohjeistetaan käsienpesuun.</p>	<p>tiimit ohjeistavat lasten käsien pesun myös vanhemmille.</p> <p>Maaailman vesipäivän vietto 22.3.</p>
Materiaalitehokkuus <ul style="list-style-type: none"> - mitä se meillä voisi olla? - miten vähennätte jättemääriä? - miten pidennätte tuotteiden käyttöikä? - mitä kestävä ajattelu voisi tässä kohden meillä olla? 	<p>Lelut, pelit yms tavarat korjataan paikalleen. Käsittelemme tavaroita hyvin.</p> <p>kierrätämme tavaroita ja materiaaleja</p> <p>Meillä toimii kausittain asiakkaille tavaroiden kierrätyspiste (avoin pk järjestää)</p> <p>Paperin säästäminen: tulostetaan harkiten, kaksipuoleisena</p> <p>Käytetään askartelussa kierrätys- ja luonnonmateriaaleja.</p> <p>Kartonkia kohtuullisuus muistaen.</p> <p>Käytämme froteelappu pyyhkeitä paperisten tilalla lisääntyvässä määrin.</p>	<p>Ennen uusien lelujen, pelien yms askartelumateriaalin hankintaa käydään läpi varastot ja kierrätysmateriaalit.</p> <p>Inventaario.</p> <p>Lelujen kierrätys yksikön sisällä.</p> <p>Ompelemme lisää froteelappuja käsipyyhkeiksi.</p>
Jätteet <ul style="list-style-type: none"> - miten olette 	<p>Ryhmätiloissa lajitellaan energia-, seka-, pahvi- ja biojäte sekä</p>	<p>Tilaamme oikean määrän ruokaa. Muistamme perua</p>

<p>organisoineet ja ohjeistaneet jätteen lajittelun?</p> <ul style="list-style-type: none"> - miten seuraatte jätemääriä ja lajittelua? - miten huolehditte ongelmajätteistä? 	<p>opetetaan lapsia lajittelemaan . Ohjeet kaikissa tiloissa. Tilaamme ruokaa oikean määrän jotta biojätettä ei synny paljon (yhteistyössä keittiön kanssa) Jaetaan lapsille sellainen määrä ruokaa jonka lapsi syö. Ruokaa on riittävästi jos haluaa lisää saa lisää. Ongelmajätteet kerätään ja huolehditaan pois kuljetuksesta. Laitoshuoltaja/ siivous seuraa jätteastoiden tyhjennysväliä ja tarvittaessa pyytää useammin/harvemmin tyhjennystä Maitotölkit huuhdellaan ryhmissä ja kerätään kahvihuoneen jättesäkkiin uusiokäyttöön lapsiryhmille.</p>	<p>ateriatilauksia ohjeiden mukaisesti. Yhteistyössä ruokapalvelun työntekijän kanssa seuraamme biojättemäärää.</p> <p>päivitämme kekeasioita: perehdytämme uudet työntekijät, sijaiset ja opiskelijat sekä uudet lapset kierrätykseen .</p> <p>päivitetyt ohjeet siivoustoimesta.</p>
<p>Liikenne</p> <ul style="list-style-type: none"> - miten tehostatte logistiikkaa, esim. kuljetuksia - käytetäänkö etäteknologiaa? - kannustetaanko henkilöstöä julkiseen ja kevyeen liikenteeseen? 	<p>Koulutuksiin mennään kävellen/pyöräillen/kimppakyydillä/julkisilla Materiaali tilataan keskitetysti ostoliikkeistä. Keskitetysti tarvittava hankitaan pari kertaa vuodessa. Erillisiä ostoksia tehdään myös keskitetysti. Työmatkaseteli / hlö/ vuosi kannustaa julkisten käyttöön Työmatkat kävellen/pyöräillen /julkisilla jos mahdollista. Lasten kanssa opetamme käyttämään julkisia ja käyttäytymään niissä hyvien tapojen mukaisesti esim retkillä.</p>	
<p>Työhyvinvointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - miten seuraatte työhyvinvointia? - ovatko työpaikan eettiset periaatteet ja pelisäännöt kaikkien tiedossa? - puututaanko ongelmiin järjestelmällisesti? 	<p>Tiimeissä tiimisopimukset, työhyvinvointisuunnitelma/vuosi, riskien ja vaarojen kartoitus. Kunta10 tutkimuksen tulosten perusteella valitaan kehittämiskohteet Yhteiset sopimukset ja säännöt työyhteisössä. Vastuista sopiminen ja vastuiden tarkistaminen sopivin väliajoin /tarvittaessa. Yksikössä toimivat rakenteet. Yhteisöllisyys on yhteinen teema.</p>	<p>Uuden hlöstön perehdytys. Tyhy tapahtumia/tyhysuunnitelma Syksyllä 2014 160 v synttärät . Kolmen työntekijän yhteiset juhlat kaikille . Sportti – ja kulttuuripassirahan käyttämisen tehostaminen oman hyvinvoinnin lisäämiseksi. Muistamme hyvien vuorovaikutustaitojen kehittämisen ja</p>

	<p>Vuorovaikutustaitojen kehittäminen on jokaisen vastuulla.</p> <p>Kaupungilla on ”tuetaan työkykyä ajoissa” – malli.</p> <p>Ohjeita erilaisiin ongelma- ja häirintätilanteisiin</p>	<p>yhteisöllisyyteen pyrkimisen positiivisin keinoin.</p>
<p>Työturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovatko työturvallisuusohjeet ja – säännöt tiedossa? - raportoidaanko tapaturmat ja vaaratilanteet? - onko riskikartoitus tehty? Onko riskeihin puututtu? 	<p>Ohjeet ja säännöt Riskien ja vaarojen kartoitus. Huomioimme ympäristön ja aktiivisesti puutumme epäkohtiin.</p> <p>2.9.2014 Työkoulutusilta yhteenveto</p>	<p>turvallisuudesta huolehtiminen.</p> <p>Etukäteissuunnittelu.</p>
<p>Osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - onko rekrytointi ja perehdyttäminen suunnitelmallista? - onko tasapuoliset mahdollisuudet koulutuksiin ja etenemiseen? 	<p>Rekrytointi Espoon prosessien mukaisesti</p> <p>Perehdytys: Johtaja/ ja tiimi.</p> <p>Koulutuskalenteri kaikkien käytössä paljon.</p> <p>Omatoimi opiskelua tuetaan stipendikukkaron kautta.</p> <p>Koulutuskortin käyttö.</p> <p>Osaamisen kehittämisen suunnitelma.</p>	<p>Pperehdyttämisvastuu /johtaja/tiimi</p> <p>Koulutuskortti aktiivikäyttöön</p> <p>Oske suunnitelman päivitys</p>
<p>Kulttuuriperintö ja monikulttuurisuus</p> <p>keke pk:ssa lomake</p>	<p>Keke tavoite vuodelle 2014-2015 on Lapsen kulttuuri identiteetin vahvistaminen.</p> <p>Vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen</p>	<p>29.9 suunnittelupäivässä kokoamme kehittämisideoita tiimeittäin ja kirjaamme ryhmävasuihin</p> <p>Lapsen kulttuuri identiteetin vahvistaminen teemalla.</p>
<p>Yhteisöllisyys</p> <p>keke pk:ssa lomake</p>		<p>Vanhempaintoimikunnan perustamisen mahdollistaminen syksyllä 2014. Kutsumme vanhempia perustamaan vanhempaintoimikunnan lokakuussa 2014.</p> <p>Toiminnalliset vanhempain illat tiimeittäin</p>

3.2 Yhteenveto kestävän kehityksen kartoituksesta/ Kilonpuiston lastentalo

3.2.1 Kartoituksen tulokset

Kilonpuiston lastentalon tiimit vastasivat keke-kyselyyn. Tiimit ovat suhteessa lasten ikään saman oloisia. Kaikissa on 3-5 -vuotiaita lapsia. Keväällä tiimeissä on myös seuraavana syksynä esiopetukseen siirtyviä lapsia. He joko ovat jo tai tulevat täyttämään kuusi vuotta seuraavan vuoden puolella.

Joissakin osioissa tiimit ovat eri vaiheissa. Pääosin kasvattajat toimivat jo nyt kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Joitakin asioita emme ole ottaneet tavaksemme toteuttaa, kuten esimerkiksi leluton päivä tai maailman vesipäivä 22.3. Jätteen lajittelussa on mietittävää vielä jokaiselle, mm. lasin keräyksen osalta. Avoimessa päiväkodissa ohjeistetaan asiakas viemään mm. pilttipurkit takaisin kotiin. Meidän tulee miettiä Lapsen kulttuuri-identiteetin vahvistamisen kehittämisteeman sisällä monikulttuurisuusohjelman kirjaamista vasuumme.

Työyhteisö toimii aktiivisesti parantaakseen työturvallisuutta. Ohjeet ja sopimukset ovat olemassa ja niitä päivitetään ja vastuista sovitaan. Espoo-vasu ohjaa meitä kestävän kehityksen mukaiseen varhaiskasvatustyöhön. Tiimit ovat eri vaiheissa. Joiltakin osin on vielä syvennettävää. Meillä on aktiivisia kasvattajia menossa ekotukihenkilökoulutukseen. Koulutuksen avulla saa syvennettyä kestävän kehityksen teemaa omaan työhön. Ekotukihenkilöillä ja tiimien keke-vastaavilla on vastuu tiimien sisällä asian etenemisestä ja ymmärrettäväksi tekemisestä.

Heikoimmin tiedämme energian- ja vedenkulutuksen osa-alueelta kulutuksemme. Me emme mittaa kulutuksia tällä hetkellä. Kiinteistöhuolto huolehtii lämmityksestä vuodenaikojen mukaisesti. Vedenkulutukseen vaikuttaa paljon uintikausi. Uima-altaan käyttö on mahdollista lämpimänä kautena. Viisi lapsiryhmää ja avoin päiväkotitoiminta asiakkaineen käyttävät osastoa. Henkilökunta osaa huolehtia uintivedestä ja asianmukaisesta allashuoneen siivouksesta.

3.2.2 Johtopäätökset ja kehittämisideat

Arviointi- ja tyhy-päivässämme 23.5.2014 kävimme yhdessä läpi keke-kyselyn vastauksista kokoamani yhteenvetona. Yksikkömme yhteisesti sovittu keke kehittämisen kohde on Lapsen kulttuuri-identiteetin vahvistaminen. Lapsiryhmät nimeävät omat "snadit stepit" esimerkiksi käsien pesussa. Pienten lasten kanssa on helppo aloittaa perushoittoon liittyvästä teemasta. Heidän vanhempansa ohjeistetaan vedenkulutuksen huomioimiseen käsien pesussa. Syksyllä 2014 lisäsimme froteelappupyyhkeiden käyttöä. Olemme saaneet yhden äidin ompelemaan talkooapuna meille lappuja.

Jatkamme materiaalitilausten osalta keke-ajattelua. Käytämme luonnon- ja kierrätysmateriaaleja toimiessamme lasten kanssa. Liikunnan kehittäminen on myös vasu kehittämiskohteemme. Lisäämme ulkoilua metsässä. Hyvien vuorovaikutustaitojen kehittäminen on koko ajan jokaisen vastuulla.

3.2.3 Toimenpiteet

1. Kevään arviointi- ja työhyvinvointipäivä 23.5.2014 sisälsi keke-kyselyn koosteeseen tutustumisen yhdessä ja keke-kehittämiskohteen nimeämisen. Suunnittelupäivän 29.9.2014 aamupäivä käytetään keke-kehittämiskohteen työstämiseen. Kokoamme tiimeittäin kehittämideoita,

valitsemme meille sopivimmat ja kirjaamme ryhmävasuihin. Sovimme "snadit stepit" työskentelystä ja arvioinnista.

2. Tiimeistä mahdollisimman moni osallistuu kaupungin järjestämiin Ekotukihenkilökoulutuksiin. Suvan koulutuskalenteri on aktiivisessa käytössä. Kirjaamme koulutukset/hlö osaamisen kehittämissuunnitelmaamme.
3. Laadimme 2014-2015 kestävän kehityksen ohjelman ja suunnitelman. Näin varmistamme, että toiminta on suunnitelmallista, tavoitteellista ja laadukasta. Tällä hetkellä toimimme Keke - päiväkodissa materiaalin mukaisesti kehittäen toimintaamme.
4. Olemme mukana Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seuran Kulttuuriperintökasvatuksen edistämishankkeessa.
5. Avoimessa päiväkodissa aloittaa 2.9.2014 Suomen kielen kielikerho yhteistyössä Espoon työväenopiston kanssa.

4 Kestävän kehityksen ohjelma

Kestävän kehityksen toiminnan edellytyksenä on kasvattajan oma innostus ja sitoutuminen asiaan. Kasvattajan tulee olla kiinnostunut lapsesta ja hänen edellytyksistään kasvun ja oppimisen keinoin. Kasvattaja kannustaa ja innostaa lasta yhdessä toimimiseen. Kasvattaja tuntee oman toimialansa toimintaperiaatteet ja toimii niiden mukaisesti. Hän noudattaa Espoon vasua ja toimii sen mukaisesti kestäviä elämänvalintoja arvostaen ja toisia ihmisiä kunnioittaen. Meitä ohjaavat päivähoitolaki- ja asetukset sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet.

Kasvattajalla on hyvät arkielämän perustiedot ympäristöasioista sosiaalisen, ekologisen, taloudellisen, ja kulttuurisen kestävän kehityksen osa-alueilta. Päivähoidossa kaikki osa-alueet linkittyvät kaikkeen tekemiseen. Sosiaalinen kestävä kehitys nousee merkittäväksi, koska me olemme koko ajan tekemisissä ihmisten kanssa. Me kasvattajat olemme kaikessa eläviä malleja pienille uusille kasvaville vastuunkantajille. Lapsilähtöisyys toteutuu aina, kun kasvattaja huomioi lapsen kiinnostuksen kohteet. Kasvattaja rikastuttaa yhteistyössä lasten ja toisten kasvattajien kanssa arjen sisällöllistä toimintaa kaikilla oppimisen osa-alueilla. Kasvattaja toimii yhteisöllisesti ja innostaa kaikkia yhteistyöhön.

Meidän toimintamme perustuu yhteisiin sopimuksiin ja sääntöihin. Yksiköllämme on omat yhteiset sopimukset ja vastuut on jaettu. Sopimukset ja vastuut sovitaan syksyisin ja arvioidaan aina tarvittaessa. Yksikön turvallisuuskäsikirja, pelastussuunnitelma, riskit ja vaarat -kartoitus, tyhy-suunnitelma, kiusaamisen ehkäisy -suunnitelma, pihavalvontasuunnitelma, retkisuunnitelma, ensiapukoulutettujen nimilista ja perehdytysmappi sisältävät meidän tärkeät yhteiset sopimuksemme. Kaikilla tiimeillä on kirjatut ja päivitetty tiimisopimukset. Tiimityön kehittäminen on tiimin tärkeä tehtävä kaikilla toiminnan osa-alueilla. Koko yhteisömme kehittää yhteisöllistä ja toista arvostavaa työkuultuuria. Työmme perustuu Espoon vasuun. Tiimeissä laaditaan jokaiselle lapselle lapsen vasu. Kaikkea samaansa tietoa kasvattajat soveltavat toimiessaan lapsilähtöisesti.

Kasvattajat huomioivat toiminnassaan lapsen ikä- ja kehitystason sekä lapsen taidot. Lapsiryhmissä kehitetään pienryhmätoimintaa. Pienryhmätoiminta perustuu joko vertaistukeen tai toiminnallisuuteen.

Pienryhmätoiminta takaa jokaiselle lapselle enemmän kontakteja aikuisen kanssa, rauhallisemman tavan toimia, yksilöllisemmän huomioimisen, metelin vähenemisen ja paremman keskittymisen tekemiseen. Pienryhmätoiminta lisää työhyvinvointia myös aikuisella, kun esim. melutaso alenee ja saa keskittyä pienryhmänsä lasten kanssa toimimiseen.

Kaverisuhteiden vaaliminen myönteisin keinoin. Minä puolustan sinua -teemalla. Jokaisen lapsen kannustaminen, kehuminen, innostaminen ja hyväksyminen ryhmässä. Aikuiset näyttävät hyvää mallia keskenään ja toimivat ratkaisukeskeisesti ja keskustellen asioista. Me kaikki olemme toistemme ystäviä. Kehitämme jatkuvasti vuorovaikutustaitoja. Kiusaamisen aktiivinen ehkäiseminen.

Lapsen osallisuus on kehittämisen kohde ja vaatii kasvattajilta systemaattista havainnointia ja arviointia. Lasten ideoiden ja ajatusten huomioiminen toiminnassa.

Liikunnan lisääminen. Aikuiset suunnittelevat ja järjestävät lapsille innostavaa monipuolista toimintaa; pihaleikkejä, perinneleikkejä, liikuntavälineitä.

Lapsen mahdollisuuksien lisääminen toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa on tärkeää. Kasvattajan lisääntyvä vuorovaikutteisuus lasten kanssa toimintaa suunnitellessa. Pitää huomioida päivittäisessä toiminnassa. Havainnointi ja arviointi tiimin kehittämisen työvälineitä.

Lapsen ympäristöherkkyyttä tulee kehittää jo lapsuudesta lähtien. Tutustuminen aktiivisesti lähiluontoon ja toiminnan lisääminen luonnossa on hyvä tapa liittää kestävä kehityksen, ympäristökasvatuksen, terveyskasvatuksen ja yhteisöllisyyden orientaatioiden ja sisältöalueiden avulla lapsen kasvuun. Kasvatusyhteistyö kotien kanssa.

Kasvatuskumppanuus lasten vanhempien kanssa on aina läsnä kaikissa kohtaamisissa. Luottamuksellinen kasvatuskumppanuus-suhde syntyy keskustelujen kautta. Vasukeskusteluissa esille tulleet vanhempien toiveet otetaan huomioon. Tarvittaessa annamme vinkkejä ja tuemme vanhempia kasvatukseen liittyvissä asioissa. Teemme tarvittaessa yhteistyötä lapsen asioissa konsultoivan erityislastentarhanopettajan ja S2 lastentarhanopettajan kanssa. Yksikkömme vanhemmilla on vanhempaintoimikunta. Vanhempaintoimikunta on järjestänyt tapahtumia lapsille. Toiminta on alkuvaiheessa. Vanhempien osaamisen ja tietotaidon hyödyntäminen yhteistyössä. Olemme saaneet talkoapua froteekäsilappujen ompelussa.

Ympäristötietoisuuden lisääminen. Kaikissa tiimeissä ja koko yksikössä huomioimme jätteen synnyn, lajittelun, sähkön ja veden käyttöä. Mallitamme toimintaa lapsille, esim. käsien pesu ja valojen sammuttaminen voidaan kuvittaa. Opastamme vanhemmat toimimaan myös vettä ja sähköä säästävästi. Kerromme vanhemmille ympäristökasvatustyöstämme ja pidämme sitä tärkeänä. Päivähoidossa tulee antaa lapsen osallistua arjen asioihin, jotta hän oppii arvostamaan ja suojelemaan elämää, ympäristöä ja meidän kaikkien tekemää työtämme. Lapsen avulla myös aikuinen oppii näkemään ja kokemaan luontoa uudella tavalla. Keke-raati on aloittamassa toimintaansa keväällä 2015. Keke-raati koostuu tiimien kasvattaja edustajista jota täydennämme lasten jäsenyydellä. Sisätilojen pihan, lähiympäristön kartoittaminen ja aikuisen johdolla niihin tutustuminen. Tilojen toiminnan kehittäminen on kasvattajien vastuulla. Ruokailuissa huomioimme oikeat tilausmäärät, ruokailutavat, lapsen omatoimisuuden, kohtuullisuuden, kannustetaan maistamaan outoakin ruokaa ja nautimme ruuasta. Ruokajätteen lajittelun opetteleminen jo päivähoidossa. Opettelemme kunnioittaen käsittelemään leluja, kirjoja, pelejä ja tavaroita. Mietimme yhdessä korjaustarpeen ja mahdollisuuden, jos jokin menee rikki. Mietimme

paperin käyttöä ja mahdollisuuksien mukaan toimimme säästeliäästi. Lainataan kirjastosta kirjoja. Kierrätämme tavaraa, kirpputori. Istutamme kasveja ja opimme huolehtimaan niistä. Rauhan puu, isojen ja pienten pihalle istutimme tammen taimet syksyllä 2014 (RCE Espoo).

Yhteisöllisyys. Vanhempaintoimikunnan perustamisen mahdollistaminen syksyllä 2014. Kutsumme vanhempia perustamaan vanhempaintoimikunnan lokakuussa 2014. Jokainen työyhteisön jäsen on vastuussa hyvien vuorovaikutus- ja työyhteisötaitojen kehittämisestä. Toiminnalliset vanhempainillat tiimeittäin syksyllä 2014.

5 Loppukartoitus ja arviointi

5.1 Loppukartoitus

Kilonpuiston lastentalon rakenteissa toimivat tiimi/viikko- yksikkö/viikko- ja pedagogiset työryhmät ovat foorumeita, missä toimintaamme kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti. Lastentarhanopettajilla on pedagoginen vastuu tiimeissä. Työkoulutusillat ovat teemailtoja. Tällä hetkellä käymme läpi Espoon vasua ja kirjaamme yhteisten keskustelujen pohjalta tärkeimmät tavat toimia ja niistä kokoamme oma yksikön vasun.

Seuraava työkoulutusilta on 20.4.2015. Illassa kokoamme tiimien vasutyöskentelyn hedelmiä. Toimintavuositain meillä on keväällä arviointi- ja tyhy-päivä. Tänä keväänä se on Sulvalla 22.5.2015. Syksyllä toteutamme suunnittelu- ja tyhy-päivän uuden toimintakauden alussa. Tyhy-osuuden yhteisissä kehittämisfoorumeissa olemme jakaneet kahdelle vastuu tiimille vuorovastuu periaatteella.

Arviointi- ja tyhy-päivässä 22.5.2015 tiimeittäin päivitetty keke-kartoitukset kootaan yhdessä ja sovimme uudet kehittämisen kohteemme. Tiimit ovat jo saaneet ennakkotehtävänä päivittää keke-kartoituksensa. Keke-ohjelmaa arvioidaan tarvittaessa ja päivitetään arviointi- ja suunnittelupäivissä. Tämän kirjaamani keke-ohjelman kehittämiskohteet toimitan vielä tiimeille tiedoksi ja ennakoarviointia varten.

Vasu-katselmuksissa säännöllisin väliajoin raportoimme toimintaamme hallinnon edustajille. Meillä oli Vasu katselmus 10.12.2014. Espoon vasun mukaiseen työhön meillä osallistuu lastentalon yhdeksän kasvattajaa lapsiryhmissä, avoimen päiväkodin kaksi kasvattajaa, päiväkodin johtaja ja yhteistyökumppaneina Blue Servicen keittiötyöntekijä, kiinteistöhuollon huoltomies ja siivoustoimen työntekijä.

Yksikössämme on laadittu vuosikello, joka auttaa ennakoimaan asioita ja näin asioille järjestetään riittävästi aikaa (katso Liite 1).

5.2 Arviointi

Kirjatut kehittämisen teemat vaativat kasvattajilta läsnäoloa, havainnointia, kriittistä oman työn arviointia ja sitoutumista kehittävään työhön lapsen parhaaksi. Kaverisuhteiden luominen, vahvistaminen ja ylläpitäminen Minä puolustan sinua -teemalla tarkoittaa, että kasvattaja on tietoinen siitä, mitä lasten päiväkotipäivässä tapahtuu ja hän rakentaa tietoisesti hyviä toimintatapoja yhdessä lasten kanssa.

Liikunnan lisääminen lapsen elämään on tärkeä asia. Kasvattajien tehtävä on kehittää sisä- ja ulkoliikuntaa monipuolisesti ja innostavaksi toimintatavaksi. Meillä ulkoliikunnan rikastuttaminen on valittu kehittämisen kohteeksi. Meidän metsän käytön lisääminen ulkoilemiseen kaikkina vuodenaikoina tulee kirjata tavoitteeksi. Toiminnassa ei riitä kerran kuukaudessa tehtävä retki metsään. Keskustelemme aktiivisesti turhista kielloista ja arvioimme turvallisuutta luontevasti. Salin käytön tehostaminen kaikkina päivän aikoina.

Lapsen mahdollisuuksien lisääminen toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa on tärkeää. Lapsi haluaa olla osa yhteisöä ja toimija. Hän pystyy kantamaan vastuuta ikätasonsa mukaisesti. Kasvattajien tulee haastatella lapsia ja kuulla heiltä tulevat toiveet. Lapsilta tulee kysellä myös palautetta toiminnasta. Lapsen ideoita rikastuttamalla eri sisällöllisten toimintatapojen keinoin kannustamme lasta osallistumaan kaikkeen toimintaan elämässä. Lapsi nauttii, kun hän oivaltaa asioita itse, eikä hänelle tarjoilla valmiita malleja.

Lapsen ympäristöherkkyyttä on helppo tukea, kun toimintaympäristöön kuuluu metsä aivan aidan takana. Yksikön kasvattajien tulee luoda käytäntöjä, jotta kaikki lapset pääsevät luontoon mahdollisimman usein. Pienryhmien jakamista uusilla tavoilla ja aikuisten valvontavastuista sopimista täytyy voida rakentavasti muokata tilanteen mukaisesti.

Kasvatuskumppanuus edellyttää luottamuksen syntymistä kasvattajan ja vanhemman kesken. Meillä tulee olla valmiudet kohdata vanhemmat ja arvostaen ja kunnioittaen ottaa heidät mukaan varhaiskasvatuksen yhteistyöhön. Meidän tulee avata keskustellen asioita ja teemoja kasvatustilanteissa. Kun kohtaamme meille uusia asioita, tulee asioista ottaa selvää ja hankkia tietoa.

Ympäristötietoisuuden lisääminen on mahdollista kaikissa päivän sisällöissä. Kasvattajan oma tietoisuus auttaa ymmärtämään, kuinka tärkeää työtä varhaiskasvatuksessa tehdään, kun kasvatamme uutta sukupolvea vaikuttamaan valintoihin ja päätöksentekoon. Asiaan perehtyminen kannustaa kasvattajaa tekemään työtään itseään arvostaen.

Yhteisöllisyys toimii parhaimmillaan silloin, kun jokainen tuntee kuuluvansa yhteisöön hyväksyttynä jäsenenä. Me kaikki tarvitsemme toisiamme, jotta voisimme hyvin ja tekisimme parhaamme niin lasten, vanhempien kuin työtovereidenkin eteen. Kun muistamme kiittää ääneen toimimme voimaannuttavasti. Meistä jokainen omalla toiminnallaan toimii mallina ja esimerkkinä. Meillä on näissä asioissa tarkentamisen ja havahtumisen paikkoja. Kukaan ei ole täydellinen, eikä aikuinenkaan aina tiedä kaikkea. Otetaan yhdessä asioista selvää ja toimitaan yhdessä yhteisen hyvän eteen. Yksikin pieni uusi valinta tai tapa toimia toisin on merkityksellinen. Me olemme uuden mahdollistajia.

Liite 1. Vuosikello

TAMMIKUU

TURVALLISUUSUUNNITELMA
TYHYSUUNNITELMA
RISKIENHALLINTA
UUSI VUOSI

HELMIKUU

5. RUNEBERGIN PÄIVÄ
14. YSTÄVÄNPÄIVÄ
17. LASKIAISTIISTAI
28. KALEVALAN PÄIVÄ

MAALISKUU

22. UNICEFIN VESIPÄIVÄ
AVOIMEN KIRPPIS
13. TALON YHTEINEN LAULUHETKI

HUHTIKUU

LOMAKYSELYT
PÄÄSIÄISKIRKKO
PÄÄSIÄINEN
VAPPU
TYÖKOULUTUSILTA
30. TALON YHTEINEN LAULUHETKI

TOUKOKUU

ÄITIENPÄIVÄ
ARVIOINTIPÄIVÄ
SIIRTOPALAVERT
KEVÄTJUHLAT
VILLA ELFIK RETKI, 5-VUOTIAAT
5.PIHASEIKKAILU
26. TALON YHTEINEN LAULUHETKI

KESÄKUU

29. KESÄPÄIVYSTYS ALKAA

HEINÄKUU

OMAN TALON KESÄPÄIVYSTYS

ELOKUU

RYHMIEN KÄYNNISTYMINEN

SYYSKUU

VASTUUALUEET
SUUNNITTELUILTA

LOKAKUU

VANHEMPAINILTA
VALOKUVAUS
LOMAKYSELYT
VAUHTIVARPAAT
10. ALEKSIS KIVEN PÄIVÄ
24. YK:N PÄIVÄ
SADONKORJUJUHLA

MARRASKUU

ISÄNPÄIVÄ
20. LAPSEN OIKEUKSIEN PÄIVÄ

JOULUKUU

6. ITSENÄISYYSPÄIVÄ
JOULUKIRKKO
JOULUJUHLAT

VIIKOITTAIN

TIIMIPALAVERT
TALON PALAVERT
RUOKATILAUKSET

KUUKAUSITTAIN

EFFICA
TITANIA
LAULUHETKI

VUOSITTAIN

VUOSIKORJAUKSET
KEHITYSKESKUSTELUT

JATKUVA ARVIOINTI JA PÄIVITTÄMINEN

RYHMÄVASUT
TIIMISOPIMUS
KESTÄVÄKEHITYKSEN TAVOITTEET

LASTEN PEDAGOGINEN DOKUMENTOINTI

LASTEN VASUT
HYVE 4
LAPSEN PÄIVÄHOIDON ALOITUS